

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

[Mobilna aplikacija ŠUR](#)

Ali poznate mobilno aplikacijo ŠUR (šola, ulica, razvoj) za mlade? Aplikacijo smo razvili z namenom pomoči mladim in mlajšim odraslim na področju zmanjšanja rabe psihoaktivnih snovi (tobaka in alkohola), zdrave prehrane in gibanja ter pozitivne samopodobe.

Uporabniki lahko postavijo anonimno vprašanje s področja vseh naštetih tem in strokovnjaki jim bodo odgovorili. Aplikacija je na voljo za prenos na povezavi: <https://sur.zadihaj.si>.

[Sporočilo za javnost: Odločitve o strokovnosti posvetovalnega referenduma o konoplji brez stroke in drugih zainteresiranih javnosti](#)

Slovensko združenje za nenalezljive bolezni (ZKNB), katerega soustanoviteljica je tudi Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo, je aprila objavila sporočilo za javnost v zvezi z **odločitvami o strokovnosti posvetovalnega referenduma o konoplji brez stroke in drugih zainteresiranih javnosti**. V sporočilu za javnost smo pozvali vlado in parlamentarne stranke, »da iz demokratičnih procesov **ne izključujejo strokovne javnosti, še posebej ne na področjih, ki vplivajo na javno zdravje**. Področje regulacije konoplje zahteva multidisciplinarno obravnavo in širšo strokovno razpravo. Predlagamo, da se opravi celostna razprava o osebni in medicinski rabi konoplje z deležniki, ki se s tem področjem strokovno ukvarjajo. Hitre spremembe na tem področju bi lahko namreč pomenile velika zdravstvena in prometnovarnostna tveganja ter večjo finančno obremenitev državne blagajne.« Celotno sporočilo je na voljo na [tej povezavi](#).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Svetovni dan zdravja](#)

Letošnja kampanja Svetovne zdravstvene organizacije ob svetovnem dnevu zdravja, ki ga obeležujemo vsako leto 7. aprila, nosi slogan »**Moje zdravje, moja pravica**«. Kampanja poteka vse leto. Letošnji slogan je bil izbran z namen zavzemanja za pravico vseh ljudi, ne glede na to, kje živijo, za dostop do kakovostnih zdravstvenih storitev, izobraževanja in informacij, varne pitne vode, čistega zraka, dobre prehrane, kakovostnega stanovanja, dostojnih delovnih in okoljskih pogojev ter življenje brez diskriminacije.

SZO ugotavlja, da vsaj 140 držav v svoji ustavi priznava zdravje kot človekovo pravico. Vendar pa države ne sprejemajo in ne izvajajo zakonov, ki bi zagotovili, da je njihovo prebivalstvo upravičeno do zdravstvenih storitev. To potrjuje dejstvo, da vsaj 4,5 milijarde ljudi – več kot polovica svetovnega prebivalstva – leta 2021 ni bilo v celoti pokritih z osnovnimi zdravstvenimi storitvami.

[Svetovni dan Zemlje](#)

Svetovni dan Zemlje obeležujemo vsako leto 22. aprila. Letos je obeležje potekalo pod geslom »**Planet proti plastiki**«, s katerim opozarjamo na poziv k zmanjšanju uporabe plastike v dobro zdravja našega planeta in vseh ljudi. Med zahtevami je zmanjšanje proizvodnje plastike za 60 % do leta 2040. S tem bi naslednjim generacijam omogočili prihodnost brez plastike. Z opustitvijo uporabe plastike lahko znatno prispevamo k ohranjanju čistega okolja in zmanjševanju onesnaženja.

[Seznam krvodajalskih akcij v mesecu MAJU najdete tukaj.](#)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

ZANIMIVE NOVICE S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

[Tobačna industrija je porabila skoraj 19 milijonov evrov za vplivanje na oblikovalce politik EU](#)

SmokeFree Partnership, koalicija več kot 55 nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo z nadzorom nad tobakom na evropski ravni, je objavila svojo letno infografiko o »**Izkazani prisotnosti tobačne industrije v okolju oblikovanja politik EU**«. Namen analize je osvetliti človeške in gospodarske vire, na katere lahko tobačna industrija in njeni zavezniki računajo pri lobiranju v institucijah EU.

Podatki za leto 2022 (zadnje razpoložljivo leto) kažejo, da je **tobačna industrija lobiranju namenila 28 % več finančnih sredstev v primerjavi z letom 2021, in sicer 19 milijonov evrov**, kar je nova najvišja vrednost vseh časov. Pri zaposlenih kadrih se je skupno število prijavljenih lobistov nekoliko zmanjšalo, in sicer z 236 na 229, vendar se je število lobistov, akreditiranih v Evropskem parlamentu, povečalo za 30 %, s 43 na 56. Podatki tudi kažejo, da je v letu 2022 bilo šest srečanj med predstavniki tobačne industrije in uradniki Evropske komisije.

[Študija SZO: Velika Britanija ima najvišjo stopnjo uživanja alkohola pri otrocih na svetu](#)

Študija, ki jo je izvedla Svetovna zdravstvena organizacija, je preučila podatke za obdobje 2021–2022 o 280.000 otrocih, starih 11, 13 in 15 let, iz 44 držav in regij, ki so jih spraševali o uživanju alkohola ter rabi cigaret in e-cigaret. Analiza je pokazala, da ima **Velika Britanija najvišjo stopnjo uživanja alkohola pri otrocih na svetu**. Več kot polovica otrok v Angliji, na Škotskem in v Walesu je uživala alkohol do 13. leta starosti. Več kot tretjina fantov (35 %) in deklet (34 %) je uživala alkohol do svojega 11. leta, do 13. leta pa je alkohol uživalo 57 % deklet in 50 % fantov v Angliji, kar je najvišja stopnja, vključena v analizo.

Analiza je tudi pokazala, da dekleta, stara 13 in 15 let, v Veliki Britaniji uživajo alkohol, kadijo cigarete in e-cigarete več kot enako stari fantje. 40 % deklet v Angliji in na Škotskem je kadilo e-cigarete pred svojim 15. letom, in to v višji stopnji kot v državah, kot sta Francija in Nemčija.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

Dr. Hans Kluge, regionalni direktor Svetovne zdravstvene organizacije za Evropo, je dejal: **»Razširjena uporaba škodljivih snovi med otroki v številnih državah v evropski regiji – in zunaj nje – je resna grožnja javnemu zdravju. Glede na to, da se možgani še naprej razvijajo v do srednjih 20. let starosti, je treba mladostnike zaščititi pred učinki strupenih in nevarnih izdelkov. Žal so danes otroci ves čas izpostavljeni ciljanemu spletnemu trženju škodljivih izdelkov, medtem ko jih popularna kultura, kot so npr. video igre, normalizira.«**

WEBINARJI, KONFERENCE IN OSTALI DOGODKI

Obeležitev Svetovnega dneva Romov – 4. april 2024

Svetovni dan Romov obeležujemo vsako leto 8. aprila. Romsko društvo Romano Pralipe, član vsebinske mreže »NVO varujejo naše zdravje«, je ta dan obeležilo z dogodkom v Mariboru 4. aprila 2024. Dogodka so se udeležili tudi predstavniki različnih državnih in lokalnih institucij ter lokalnih skupnosti. Skupaj je bilo 400 udeležencev. Po končani svečani prireditvi je bilo poskrbljeno za tradicionalno romsko pogostitev iz Romske gostilne Romani Kafenava. Dogodka sta se udeležili tudi predstavniki SZOTK.

[Webinar: Increasing Cooperation between the WHO Framework Convention on Tobacco Control and the Treaty to End Plastic Pollution – 16. april 2024](#)

Webinar *Increasing Cooperation between the WHO Framework Convention on Tobacco Control and the Treaty to End Plastic Pollution (Povečanje sodelovanja med Okvirno konvencijo SZO o nadzoru nad tobakom in Pogodbo o odpravi onesnaževanja s plastiko)* je potekal v soorganizaciji združenja Action on Smoking and Health (ASH).

Spletni seminar je predstavil, kako so lahko WHO FCTC in pogajanja o Pogodbi o odpravi onesnaževanja s plastiko **primer mednarodnega sodelovanja**, ki je usklajeno ne le s pozivi k večjemu sodelovanju med WHO FCTC in Programom Združenih narodov za okolje (UNEP) med COP10, temveč tudi s **cilji Vrha o prihodnosti ZN**, da bi ustvarili **razmere, v katerih bo mogoče lažje doseči izvajanje Agende 2030 za trajnostni razvoj s povečanim sodelovanjem**.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

NAPOVEDNIK DOGODKOV

[Nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka – 29. 5. 2024](#)

31. maja vsako leto obeležujemo Svetovni dan brez tobaka. Letos poteka pod sloganom **»Otroci in mladostniki v primežu tobačne industrije«**. 29. maja 2024 bomo obeležili dan z nacionalnim simpozijem, ki bo potekal preko spleta. Simpozij so-organizirajo NIJZ, Ministrstvo za zdravje, Urad SZO v Sloveniji, Inštitut za zdravje in okolje, Klinika Golnik, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Mladinska zveza brez izgovora Slovenija in Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo.

Med predavatelji bo tudi Neža Polh, generalna sekretarka SZOTK s predavanjem na temo **»Mednarodno sodelovanje nevladnih organizacij za zmanjševanje vplivov industrije na mlade«**. Ob koncu simpozija bo sledila tudi okrogla miza o vplivih industrije na mlade. Vabilo s programom je na voljo [tukaj](#). Na simpozij se lahko prijavite do 27. 5. 2024 na [tej povezavi](#).

[Webinar: »How will Europe achieve its first tobacco free generation?« – 31. 5. 2024](#)

Združenje evropskih lig za boj proti raku (Association of European Cancer Leagues – ECL) 31. maja 2024, na Svetovni dan brez tobaka, organizira webinar na temo **»Kako bo Evropa dosegla svojo prvo generacijo brez tobaka?«**. Cilj spletnega seminarja je oceniti napredek in razpravljati o izzivih, ki so pred Evropo na področju regulacije nadzora nad tobakom. Z združevanjem strokovnjakov, oblikovalcev politik in zainteresiranih strani želijo spodbuditi sodelovalni dialog in oblikovati usmeritev skupnih prizadevanj za učinkovit nadzor nad tobakom, ki zagotavlja dobro počutje naših skupnosti in prihodnjih generacij. Webinar bo potekal med 10:30 in 12:00, prijave pa so možne na [tej povezavi](#).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Koalicijski sestanek SmokeFree Partnership in delavnica »Kako izboljšati komunikacijo za nadzor nad tobakom?« – 25.–26. 6. 2024](#)

SmokeFree Partnership bo svoje vsakoletne dogodke letos organizirala tudi v Ljubljani. Evropska koalicija nevladnih organizacij s področja nadzora nad tobakom bo koalicijski sestanek organizirala v Ljubljani, 25. 6. 2024. Naslednji dan bo potekala delavnica na temo »**Kako izboljšati komunikacijo za nadzor nad tobakom?**«. Na delavnici bo s predstavitvijo aktivno sodelovala tudi Mihaela Lovše, predsednica Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo.

RAZPISI NA PODROČJU ZDRAVJA IN OKOLJA

[Javni razpis za spodbujanje uvajanja okoljskih in trajnostnih znakov za ponudnike v gostinstvu in turizmu](#)

Razpisuje: Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

Vrednost razpisa: Skupna višina sredstev, ki je na razpolago za izvedbo predmetnega javnega razpisa, je 300.000,00 EUR.

Rok prijave: 7. 6. 2024

[Obzorje Evropa: Podpora medsektorskih rešitev za prehod v podnebno nevtralno družbo v letu 2024](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 39.000.000 EUR

Rok prijave: 5. 9. 2024

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Obzorje Evropa: Podpora preoblikovanju sosesk v lepša, trajnostna in vključujoča okolja](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 17.800.000 EUR

Rok prijave: 19. 9. 2024

[Obzorje Evropa: Implementacijske raziskave za obvladovanje dolgotrajnih stanj, ki so posledica nenalezljivih bolezni](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: Na voljo je 20.000.000 evrov, podprli bodo okvirno pet projektov.

Rok prijave: 26. 11. 2024